

[Tyroll.]

mere rimeligt i retning af at sikre overholdelse af sikkerhedsbestemmelserne.

Jeg synes, det er lidt flot at sige, at nu er der altså adskillige, der ved, at der ligesom er noget, der hænger og svæver i luften, hvis man ikke overholder rimelige sikkerhedsbestemmelser ad frivillig vej. Man kan ligesom mærke, at det antydes, at der måske skal være eksempler på, at der er andet, der ikke kan blive hængende i luften, for at man vil gå med til disse skærpelser. Vi synes det er lidt flot og rundhåndet at komme med den slags bemærkninger.

Vi går altså ind for SFs ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 90 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 3 og 5 betragtedes herefter som *bortfaldet*.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes med 112 stemmer mod 12.

Ændringsforslag nr. 4 og 6 betragtedes herefter som *bortfaldet*.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (*Glensgård: Jeg ønsker udvalgsbehandling*).

Da der er gjort indsigelse, går lovforslaget til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Ændret sammensætning af det centrale forhandlingsudvalg m. m.).

(Lovforslag nr. L 49. Fremsat 8/3 77. Første behandling 23/3 77. Betænkning 3/5 77).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

259 Ft

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 105 stemmer mod 15.

§ 1, ændringsforslag nr. 2, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 3 og § 3 i den ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v.

(Lovforslag nr. L 56. Fremsat 9/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Folketingets erhvervsudvalg afgav i maj måned 1976 i forbindelse med et lignende forslag fremsat af kristeligt folkeparti en beretning, hvoraf det fremgår, at flertallet i erhvervsudvalget ønsker en stramning af bestemmelserne vedrørende kravene til bevillingshaverne, ligesom flertallet henledte ministerens opmærksomhed på, at vi gerne så, at det blev overvejet, om man lovgivningsmæssigt kunne lægge større indflydelse ud til kommunerne. Nu har vi fået lovforslaget, og man kan kort sige, at det indfrier de ønsker, erhvervsudvalget kom med i maj måned sidste år.

[Inge Fischer Møller.]

Lovforslaget indeholder en ændring af de regler, der gælder for udfærdigelse af alkoholbevillinger. Bevillingerne skal fortsat kunne gives for en periode af 8 år, men det skal understreges, at kommunalbestyrelserne i højere grad end nu vil få mulighed for at begrænse bevillingernes omfang, ligesom kommunalbestyrelserne får større indflydelse, når det drejer sig om at anke.

Et andet vigtigt punkt i lovforslaget går på de ønsker, der har været om en stramning af kravene til bevillingshaverne. Der er i forslagens bemærkninger nævnt, at nogle foreslår, at bevillingshavere f. eks. skal have en ren straffeattest. Det kan socialdemokratiet ikke tilslutte sig. Det skal understreges, at en eventuel straf kun må få betydning, såfremt den har direkte sammenhæng med den pågældende bevillingsansøgers forhold i relation til det kommende arbejde. Socialdemokratiets generelle holdning er den, at når man har udstået sin straf, har man betalt sin gæld til samfundet, og man skal så ikke være udsat for yderligere forfølgelse.

Der er ingen tvivl om, at en stramning af bevillingerne er nødvendig. I de senere år har vi nok været vidner til en overetablering, og det er derfor nødvendigt at bruge tid til at se på, hvordan man skal vurdere ansøgernes kvalifikationer.

De krav, der må stilles, kan blive tilgodeset efter den foreslåede § 14, stk. 3, hvor der bl. a. står nævnt bevillingsansøgernes forretningsmæssige kvalifikationer og bevillingsansøgernes økonomiske forhold og finansieringsplan. Personlig finder jeg det meget vigtigt, at ansøgerens økonomiske forhold skal bedømmes, og jeg er derfor glad for ministerens bemærkninger til lovforslaget om, at man skal sikre, at der er en tilstrækkelig egenkapital. Vi må sikre, at ejendomsforholdet også i virkeligheden er reelt. Man kunne måske få fornemmelsen af i forbindelse med mange af de nye virksomheder, der skyder op, at der er andre interesser gemt bag dem.

Vedrørende straffeattesten vil jeg godt indskyde, at vi jo tidligere på området har haft en såkaldt tjenerliste. Det er ikke et system, socialdemokratiet er tilhænger af, og jeg vil også godt indskyde, at landsbevillingsnævnet heller ikke støtter de tanker, der har været fremme omkring dette spørgsmål.

Oprindeligt har kravet været, at man skulle

have en helt ny beværterlov, men vi må nok erkende, at det er for tidligt. Den nugældende lov har kun været gældende fra 1970, og den oprindelige tanke med loven af 1970 var en fuldstændig liberalisering af området, men vi må nok erkende, at udviklingen siden da er gået vel hurtigt, og at en justering derfor er nødvendig.

Vores fremtidige ønsker på området må være, at vi undgår overetablering. Der bør også stilles krav til bevillingshaverne om forretningsmæssig indsigt. Her tænker jeg på de bemærkninger, der er i fremsættelsestalen om, at det vil være en god ting, hvis der foreligger uddannelses tilbud, der retter sig mod de personer, der søger ind i restaurationsbranchen.

Siden drøftelsen af dette spørgsmål i erhvervsudvalget i maj måned sidste år har vi i folketinget haft lejlighed til at diskutere alkoholproblemer, nemlig i forbindelse med debatten, der blev afholdt her i folketinget den 17. marts på grundlag af indenrigsministerens redegørelse. Det må erkendes, at der er et stigende alkoholforbrug, men efter de oplysninger, vi har fået, er det også ganske klart, at alkoholforbruget ikke alene hænger sammen med øget udskænkning på restaurationer, det hænger nok sammen med befolkningens ændrede forbrugsvaner i øvrigt. Det fremgår også af de bemærkninger, der følger med lovforslaget.

Jeg vil godt understrege, at socialdemokratiet på ingen måde ønsker at undervurdere de skadelige følgevirkninger, overdreven indtagelse af alkohol kan føre med sig. Men jeg vil også godt understrege, at vi ikke tror, vi kan løse problemet gennem lovgivning.

I fremsættelsestalen nævner ministeren, at mulighederne for at mindske voksende alkoholforbrug gennem ændringer af restaurationsloven er begrænsede, og at det er vanskeligt, når den nugældende lov kun har fungeret få år, at få det rigtige fundament at udarbejde et helt nyt lovforslag på.

Jeg tror, det er oplagte forbedringer, vi kan gennemføre, hvis vi følger ministerens forslag, og jeg skal derfor på socialdemokratiets vegne tilsige en meget positiv udvalgsbehandling og til sidst bemærke, at det er tanken, at lovforslaget skal træde i kraft den 1. juli i år.

Nauerby (FP):

Den ændring af loven om restaurations- og hotelvirksomhed, som handelsministeren her

[Nauerby.]

har foreslået, vil give kommunalbestyrelser eller byråd en større indflydelse på bevillinger og/eller afslag af samme. Det kan være en meget god tanke at give lokale myndigheder større indflydelse, og det vil mit parti generelt gerne støtte, men i denne sag støder vi nok på et problem, som er nævnt af landsbevillingsnævnet i de bilag, som er vedlagt lovforslaget, og hvoraf det fremgår, at det er de afgørelser om nægtelse af bevillinger, som landsbevillingsnævnet for de flestes vedkommende har omgjort, begrundet med, at denne lovs bestemmelser ikke rummer mulighed for afslag af bevillingen.

Jeg vil gerne henvise til den afgørelse, folketingets ombudsmand er kommet til i sin skrivelse af den 15. februar 1974, hvoraf det fremgår, at kommunale bevillingsmyndigheder begrundet afslaget med, at der ikke var behov for yderligere spiritusbevillinger i kommunerne. Det er min opfattelse, at så længe vi har et bevillingssystem, må det være rimeligt, at der er en ankemulighed også ud over de lokale. Det viser praksis fra de ganske få år, loven har virket. Vi mener ikke, det er rigtigt, at landsbevillingsnævnet for at ændre en kommunal afgørelse skal gå enstemmigt ind for det. Det må være et flertal, der afgør indstillingen. Der skal imidlertid ikke herske nogen tvivl om, at vi ikke ønsker de frie etableringsrettigheder begrænset, når der er taget hensyn til beliggenhed i forhold til eventuelle miljøhensyn, hvad der er mulighed for at regulere over anden lovgivning, og i denne specielle branche ærdelighed og politimæssige hensyn.

Vi kan ikke tilslutte os de begrænsninger, der er nævnt i den foreslåede § 14, stk. 3 a), om bevillingsansøgeres forretningsmæssige kvalifikationer og b) om bevillingsansøgeres økonomiske forhold og finansieringsplaner. Det kan ikke være offentlige myndigheders opgave at blande sig i erhvervenes faglige og økonomiske forhold.

Vi vil gå ind i et sagligt udvalgsarbejde om disse bestemmelser, ja, om hele lovforslaget om restaurations- og hotelvirksomhed m. v., for at prøve, om det er muligt at få nogle regler, der er klare om lovens hensigter.

Det bilag, der er vedlagt dette lovforslag, og praksis i de år, loven har virket, viser, at der ikke er tilstrækkelig klarhed for bevillingsnævnene. Det må også være rimeligt, at vi i udvalget behandler de henvendelser, der er kom-

met fra Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark og fra Hotel- og Restauratørbranchens Personalesamvirke, men det er muligt, at vi ikke i denne samling kan nå at gennemgå hele lovgivningen, og så vil jeg foreslå, at vi eventuelt venter med at gennemføre disse lovændringer til næste samling og ser på loven som helhed.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg vil gerne takke den højtærede handelsminister for det udførlige materiale, der fulgte med lovforslaget. Jeg er temmelig imponeret over, at den højtærede handelsminister, inden for den korte tid han har haft sin nye ressort, har været i stand til at udarbejde dette og give os det til vor kundskab.

Diskussionen her står jo på spørgsmålet om landsbevillingsnævnet og den kritik, der har været af de afgørelser, der er truffet. Der vil jeg gerne nævne, at vi måske skulle finde ud af en anden løsning, hvor man fik amtsbevillingsnævn, dvs. at man fik lidt mere nærdemokrati ind i billedet med muligheden for, at man kunne diskutere det ud fra disse målsætninger. Jeg vil understrege det værdifulde i, at branchens parter ønsker en sanering på hele dette område. Jeg synes, det er værdifuldt, at man møder en enig branche, der vil en sanering. Det skal ikke være en sanering i den retning, at der skal være monopoldannelser eller konkurrencebegrænsninger.

Må jeg så sluttelig sige – det tror jeg vil glæde også formanden for erhvervsudvalget – at jeg tror, vi skal vente med at gøre denne sag færdig til efteråret. Der ligger en stor dyne sager i erhvervsudvalget, som vi skal være færdige med, men denne her kunne vi udmærket lave en venskabelig aftale om at afslutte før 1. december. Men vi kan ikke nå at behandle den på rimelig måde i den tid, der er tilbage af indeværende folketingssamling, som skulle slutte grundlovsdag. Vi er meget positive over for ideer i lovforslaget og vil gerne medvirke til, at vi netop får mulighed for en virkelig seriøs behandling af det. Så når jeg beder om, at færdiggørelsen udsættes til efteråret, så er det udtryk for en meget venlig holdning fra min side.

Kjelgaard (KF):

Jeg vil gerne takke handelsministeren, fordi han, selv om det måske er under pres fra flere sider, har taget initiativ til fremsættelse af dette

[Kjelgaard.]

forslag til ændring af loven om restaurations- og hotelvirksomhed.

Kritikken af loven er flere år gammel. Den er berettiget, og den har tidligere været rettet til ministerens forgængere i embedet uden resultat. Det er vist almindeligt kendt, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne i en lang række kommuner har følt sig noget til grin, når de har brugt mange timer på at vurdere bevillingsansøgninger, har fundet frem til en enstemmig indstilling og derefter er blevet underkendt af landsbevillingsnævnet. Jeg forstår godt de kommuner, der i vrede over tilsidesættelsen af den lokale dømmekraft bare har sendt ansøgningerne videre uden indstilling, og jeg finder det egentlig grotesk, at de, der bedre end nogen anden instans kender de lokale forhold, i den anledning kan tildeles næser eller trues med bødestraf.

Handelsministeren konstaterer, at kritikken af loven og dens administration stort set kan sammenfattes i tre punkter: at lovens ædruelighedsmæssige sigte ikke i tilstrækkelig grad er tilgodeset, at restaurationsetableringen har fået et for stort omfang, og at der ved den tilvejebragte ankeinstans er sket en forrykkelse af kompetencen ved bevillingsudstedelsen. Jeg er enig med handelsministeren i disse synspunkter, men det er ikke hele sagen.

Det fremhæves i fremsættelsestalen, at der ikke siden restaurationslovens ikrafttræden har været stigning i det samlede alkoholforbrug på restauranter. Det er muligt, det er rigtigt. Men det er også rigtigt, når kommunerne hævder, at mange bevillinger, der ikke tæller med i restaurationsstatistikken, aldrig skulle have været givet. Adskillige klubber og sportsforeninger, hvis medlemmer for langt den største dels vedkommende er under 18 år, har fået bevilling, selv om en enig kommunalbestyrelse har været imod, og det kan give en opfattelse af, at landsbevillingsnævnet har strøet om sig med bevillinger uden hensyn til kommunernes indstilling og uden mindste hensyn til ædruelighedsprincippet, så det er såmænd ikke så mærkeligt, at vi har et ungdomsalkoholproblem.

Det er én side af sagen. En anden er, at alle de bevillinger, der er udstedt de sidste år, i høj grad har medvirket til at gøre de enkelte restauranter mere eller mindre urentable; det gavner ikke samfundet. Landsbevillingsnævnets statistik, der kun omfatter årene til og med 1974, viser tydeligt, at bevillingsmængden siden lovens

ikrafttræden er steget med ca. 10 pct. om året. Det svarer til, at forretningernes antal i perioden 1971-1976 er steget fra ca. 5.000 til ca. 8.000. Hertil kommer så bevillingerne til klubber og sportsforeninger, der også er med til at udhule forretningen for de mennesker, der efter en faglig uddannelse skal leve af det. Det er utilfredsstillende, og denne udvikling kan kun føre til dårligere service og større omkostninger.

En tredje side af sagen er, at mange små restauranter er dukket op på steder og i kvarterer, hvor der tidligere var fred og ro. Det har medført mange gener og nabostridigheder, og det er et forhold, der heller ikke har været taget tilstrækkeligt hensyn til.

Vi er tilhængere af decentralisering og kommunalt selvstyre. Derfor er vi også tilhængere af, at loven ændres sådan, at der ikke kan herske tvivl om kommunernes kompetence. Derfor vil vi gå ind i et positivt udvalgsarbejde, men det vil uden tvivl tage lang tid at få alle problemer tilstrækkeligt belyst.

Melchior (CD):

Flere af ordførerne har været inde på spørgsmålet om, hvorvidt denne lovgivning kunne nå at blive færdigbehandlet i indeværende samling. Jeg tilslutter mig denne tvivl og kunne i og for sig sige amen til hr. Jens Peter Jensens tale. For nu ikke at komme bagefter hver gang som den femte i talerrækken vil jeg allerede på dette tidspunkt sige til handelsministeren, at jeg føler, at det samme – og måske endda i endnu højere grad – gælder for de to næste lovforslag, der er på dagsordenen. Vi har i dag 14 arbejdsdage tilbage af indeværende samling, medmindre man da vil forlænge denne – og min gruppe vil naturligvis ikke drømme om at sætte sig imod det, hvis man kommer til det resultat, at vi skal blive her to uger mere, fordi der er vigtig lovgivning, der skal gøres færdig. Men jeg anmoder altså om ministerens bedømmelse af, hvorvidt dette og de to følgende lovforslag er af en sådan vigtighedsgrad, at udvalget skal bruge tid til at behandle dem, hvorved der stjæles tid fra behandling af andre ting, der skal færdiggøres og bliver færdiggjort, til dette, der alligevel ikke vil blive båret igennem i denne samling. Jeg frygter, at man derved giver skeptikere og kritikere vind i sejlene, når der tales om, at lovene ikke bliver grundigt nok behandlet, og jeg føler, at også den foreliggende sag er

[Melchior.]

af tilstrækkelig vidtrækkende omfang til, at den kræver tid til nærmere behandling.

Må jeg om selve forslaget indhold ganske kort sige, at det i høj grad drejer sig om miljø. Ordet har været nævnt tidligere i dag. Nu er miljø mange ting. Jeg synes, at værtshuse primært er et udmærket miljø, men det er klart, at det gælder her som for alt andet, at for lidt og for meget fordærver alting. Jeg synes bare ikke, at vi skal blive så restriktive, som jeg synes det fremgik af den konservative ordførers tale her for et øjeblik siden, da han medinddrog spørgsmålet om, hvorvidt restauratører har overskud på deres virksomhed eller ej, i denne problematik om bevillingstildeling. Det kan jeg ikke se kan være rimeligt, for så må det samme jo gælde tekstilhandlere, boghandlere og mange andre områder, hvor der principielt skal gælde fri næring. Jeg må altså afvise den slags betragtninger. Derimod er jeg tilhænger af lovforslagets intentioner om en stramning af bevillingspraksis, men udelukkende ud fra samfundsmæssige ærdelighedshensyn.

Ligeledes har vi stor sympati for en sikring af den lokale indflydelse på bevillingsudstedelsen, som lovforslagets intentioner tydeligvis er. Derfor kan vi altså love en velvillig og meget positiv og også flittig, men ikke forhastet medvirken i udvalget vedrørende dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

K. J. Mortensen (S):

Må jeg henstille til ordførerne, at man ikke allerede nu står her og tager stilling til, om lovforslaget skal gennemføres i denne samling eller ej. En forløber for lovforslaget blev diskuteret igennem i en foregående samling, og hvis jeg kan regne lige så godt, som hr. Jens Peter Jensen kan, er der 23 døgn, hvert døgn består af 24 timer, hver time er 60 minutter, og hvert minut er 60 sekunder, så hvis vi begynder at regne på det, skulle der nok kunne blive tid til en grundig gennemgang, hvis det er det, man måtte ønske.

(Kort bemærkning).

Melchior (CD):

Jeg takker for påpegningen fra erhvervsudvalgets formand, og udregningen af døgn er sikkert fortrinlig – jeg har ikke regnet den efter. Men må jeg ikke gøre opmærksom på, at situationen er en noget anden for et parti med nogle og tres mandater end for et parti med

f. eks. 11 mandater og selv for et med 21. Det er således, at vi i de mindre partier, som er her med nøjagtig samme ret og samme vægt, har en hel række udvalgsposter at besætte samtidig, og der er lovgivning på mange områder af færdiggøre inden for de samme 23–24 døgn. Det berder jeg hr. K. J. Mortensen overveje også.

Anden næstformand (Erlendsson):

Hr. Jens Peter Jensen for en kort bemærkning, og derefter går vi over til talerrækken.

Jens Peter Jensen (V):

Denne sag interesserer mit parti og mig som ordfører, og vi vil gerne have en seriøs behandling af lovforslaget. Derfor har jeg henstillet, at man venter med at færdigbehandle det til i oktober–november. Jeg gjorde det af hensyn også til erhvervsudvalgets formand og til den højtærede minister for dette område. Skal jeg virkelig befinde mig i den situation, at jeg må sige: det har man for sin gode vilje, som pigen sagde – hun fik tvillinger.

Ole Olsen (SF):

Nu skal jeg forsøge at holde tvillinger ude af det her. Jeg synes nok, det er lidt groft, når erhvervsudvalgets formand siger til os, at vi nu bare har at lade være med at diskutere det problem, om vi skal være færdige i år. Det vil jeg nemlig meget gerne diskutere; men det kan godt være, jeg havde glemt det, hvis erhvervsudvalgets formand ikke havde sagt sådan.

Jeg må gøre erhvervsudvalgets formand opmærksom på, at f. eks. jeg er belastet med arbejde i 6 udvalg, deriblandt skatte- og afgiftsudvalget, og det vil sige, at den højtærede udvalgsformand ikke kan lægge beslag på alle døgnets timer for mit vedkommende.

Jeg har faktisk megen sympati for, at man ikke jager denne lovgivning igennem. På den anden side må jeg også tænke på, at vi lovede kristeligt folkeparti, da de fremsatte deres lovforslag, at vi ville tage det op meget hurtigt. Det løfte føler jeg mig bundet af, og det vil sige, jeg nok føler mig forpligtet til, at dette lovforslag skal gennemføres. Jeg vil ikke letfærdigt afgive et løfte til kristeligt folkeparti og så derefter bare rende fra det, det har jeg ikke lyst til. Derfor vil jeg også stå ved, hvad jeg har lovet, men så må vi overveje, om der ikke er andre lovforslag, vi kan udskyde. Jeg føler, at selv om det er et vigtigt lovforslag og

[Ole Olsen.]

det tager tid, må vi forsøge at komme igennem med det.

Så vil jeg gå over til det materielle. Der er i lovforslaget argumenteret for, at det forøgede alkoholforbrug ikke kan henføres til restauranterne. Jeg glæder mig sådan set til at høre fru Inge Kroghs bemærkninger om det. Jeg ved ikke, om fru Inge Krogh er enig i dette synspunkt, men det vil vise sig, når hun kommer herop – jeg må ikke stå og modtage signaler nede fra salen. Men det er spændende, for jeg er ikke helt overbevist om, at den konklusion, man er kommet til, er rigtig; jeg er dog heller ikke overbevist om det modsatte.

Der er også andre problemer end det afholdsmæssige, som interesserer os. Nu må man jo ikke bruge grove ord fra talerstolen, ellers var jeg fristet til at bruge nogle meget folkelige bemærkninger heroppefra om visse steder i København og provinsen, hvor der er et ret særpræget restaurationsliv, hvor man godt kan tale om gangsterindflydelse og sorte penge. Der er ingen grund til at begynde at beskrive det nøjagtigt, men jeg har hørt gruopvækkende historier om, hvad der faktisk sker. Jeg har snakket med kommunalbestyrelsesmedlemmer fra København og andre steder, som fortalte mig, at vi med dette lovforslag nok ikke opnår det centrale. Det centrale er måske ikke så meget at forhindre, at der er for mange restaurationer, men måske snarere at sørge for, at disse restaurationer drives på en rimelig vis, og det er min og mit partis opfattelse, at det er der mange restaurationer der ikke gør i dag.

Jeg anser det, der er foreslået under punkt 7 i § 14, stk. 3, som absolut et fremskridt, nemlig at man vil tage hensyn til bevillingshaverens forretningsmæssige kvalifikationer og til bevillingsansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplanen. Hvis man kan gennemføre det strengt – og jeg understreger, at man skal gøre det strengt – er der måske en chance for, at man kan holde sorte penge ude fra restaurationsvirksomhederne. Men jeg er ikke overbevist om, at vi virkelig med dette lovforslag har fundet frem til et forslag, som kan gennemsanere branchen, og jeg mener, der trænges til en sanering af branchen.

Jeg har ladet mig fortælle, når jeg snakkede med kommunalbestyrelsesmedlemmer, at en af årsagerne til det gangstervælde, der faktisk findes mange steder, er, at hvis en restauratør

hidkalder politiet for mange gange på grund af ballade på værtshuset, så ryger bevillingen, og så bliver det lukket. Jeg har også fået at vide, at man nok skulle gøre det stik modsatte, nemlig at bevillingen skulle ryge, hvis man ikke hidkaldte politiet, når der var ballade og det blev opklaret. Derfor vil jeg stille det spørgsmål til handelsministeren, om man vil overveje at udsende en instruktion til politimestrene, som går ud på, at man ikke skal lukke et værtshus, fordi der er ballade og værtshusindehaveren loyalt tilkalder politiet, man skal tværtimod lukke, hvis værtshusindehaveren forsøger at holde politiet væk fra værtshuset. Det må vistnok være temmelig centralt for at fortrænge de kræfter, som faktisk trives i restaurationer i dag, og som jeg mener det er meget væsentligt for dette folketing at bekæmpe; jeg mener, det er vores pligt at sørge for en sanering af denne branche.

Jeg vil godt leve op til det, jeg har lovet kristeligt folkeparti, og være med til at vedtage lovforslaget i år, og jeg tror også, at dette forslag dækker kristeligt folkepartis synspunkter, men jeg vil gøre kristeligt folkeparti opmærksom på, at man er gået uden om nogle ganske væsentlige problemer, som jeg har forsøgt at trække op her.

Derfor må jeg spørge handelsministeren om én ting til: det er jo ikke sædvanen, når vi gennemfører en lov, at vi så skal lave den om meget hurtigt, men kan vi ikke få gennemført denne ændring af loven og så få en forholdsvis hurtig revision alligevel? Jeg tror nemlig, vi kommer til at trænge til en revision meget hurtigt.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg skal ikke tage stilling til, hvor meget tid der er til rådighed til at behandle dette lovforslag, men jeg vil gerne sige i al almindelighed, at der jo ikke er nogen, der siger, at dette folketing absolut skal afslutte sit arbejde inden grundlovsdag, og vi vil i hvert fald modsætte os dette almindelige lovjaskeri, hvor det ikke er muligt for medlemmerne at få tilstrækkelig tid til at sætte sig ind i sagerne. Jeg tror heller ikke, det gavner dette folketing, jeg tror heller ikke, det gavner dette folketings anseelse i befolkningen. Dette her er sagt ikke specielt om dette lovforslag, men i al almindelighed.

Det, der foreslås her, og som flere temmelig klart har redegjort for, stiller vi os positivt til.

[Kaj Hansen.]

Vi vil gerne på den ene side give kommunalbestyrelserne så store beføjelser til at træffe beslutninger om bevillinger, men på den anden side er det også rigtigt, at et landsbevillingsnævn skal være garant for, at der i hvert fald er nogenlunde ensartede retningslinjer for de enkelte kommuner. Det bør ikke være sådan, at man kan få bevilling i én kommune, men ikke kan få det i en anden kommune, hvis det alene er bevillingsøgerens forhold, man bedømmer det efter.

Der er fra flere sider gjort opmærksom på, og det ligger også i et bilag til dette lovforslag, at man finder, det ville være rigtigt, at de retningslinjer, som handelsministeren skal fastsætte, kom noget klarere frem i selve loven. Det tror jeg også vil være rigtigt.

Jeg er også nødt til at gøre nogle bemærkninger om de kriterier, som man skal lægge til grund. Jeg tror, det er meget vanskeligt f. eks. at bedømme en bevillingsansøgers økonomiske forhold. Vi ved alle sammen, at der i restaurationsbranchen er noget, der hedder bagmænd, vi ved alle sammen, at restauranter ofte finansieres på en helt anden måde, end det ville fremgå af en bedømmelse af f. eks. den enkelte restauratørs økonomiske forhold. Jeg tror, det er et område, som det er meget vanskeligt at trænge igennem.

Hvad angår de kriterier, man bør stille, mener jeg, at de sanitære forhold må indgå med større vægt, end det nu er tilfældet. De er ofte under al kritik i mange bestående restauranter, og det er et forhold, det også er muligt nu at få rettet.

Så siges det også, at afgørelser, som efter loven skal træffes af kommunalbestyrelsen, vil kunne træffes af et bevillingsnævn. Nu ved jeg godt, at der står sådan både i den gældende lov og i lovforslaget, men jeg mener alligevel, det ville være rigtigt, selv om man har et bevillingsnævn, at kommunalbestyrelsen godkendte de indstillinger, der kom fra bevillingsnævnet, for der kunne være forhold, netop når det drejer sig om at tage stilling til en sådan sag, hvor det ville være rigtigt, at hvert enkelt kommunalbestyrelsesmedlem også fik lejlighed til at tage stilling til de bevillinger, som kommunen ønskede at give.

Med disse bemærkninger skal vi ikke modsætte os en fornuftig, ej heller en hurtig, behandling af lovforslaget.

Bølvig (RV):

Jeg synes, det var en interessant diskussion, som blev fremkaldt af hr. Jens Peter Jensen med hensyn til dette lovforslag og de to næste, om det absolut er nødvendigt, at vi får dem færdigbehandlet inden sommerferien. Som nyvalgt folketingsmedlem må jeg sige, at man ofte får fornemmelsen af, at alt for mange forslag kommer for hurtigt gennem folketinget, således at ikke mindst de mindre partier ikke har fået tilstrækkelig mulighed for at påvirke de forskellige forslag.

Det lovforslag, vi her skal drøfte, er efter min opfattelse et overordentlig afbalanceret forslag, en ajourføring af restaurations- og hotelloven af 1970. Denne jo ret nye lov blev gennemført efter et overordentlig omfattende og grundigt arbejde, men vi erkender, at de erfaringer, der er høstet, kan berettige til de foreslåede ændringer.

Det er min opfattelse, at ministeriet har taget et rimeligt hensyn til de henvendelser, der er kommet fra branchens organisationer, og klogt afvist en fuldstændig ophævelse af landsbevillingsnævnet.

Jeg finder det nødvendigt med en ankeinstans, der kan sikre borgerne mod vilkårlige lokale afgørelser, og som vil medvirke til en nogenlunde ensartet praksis.

Jeg hilser med tilfredshed, at kommunalbestyrelserne og lokale bevillingsnævn gennem det nye forslag sikres større indflydelse, og at bestemmelserne om fratagelse af bevilling og vilkårsfastsættelser nu kan gennemføres ved en mere forenklet fremgangsmåde. Men jeg vil advare mod for mange restriktioner, og af nogle af ordførertalerne her, ikke mindst hr. Kjelgaards, fik jeg indtryk af, at der var stor forståelse for indførelse af alt for mange restriktioner; det vil jeg advare imod.

Jeg mener ikke, at loven i den foreslåede form i særlig udstrækning kan hindre det stigende ungdomsalkoholmisbrug. Det vil bedre kunne bekæmpes gennem en skærpet politimæssig kontrol af den fastsatte aldersgrænse, og man bør nok være villig til at inddrage bevillinger til indehavere, som groft overtræder disse aldersgrænsebestemmelser. I øjeblikket er der efter min opfattelse alt for stor forskel i landets forskellige egne med hensyn til kontrollen med udskænkning til unge.

Hr. Jens Peter Jensen roste, synes jeg, med rette ministeren for at have forelagt os dette

[Bolvig.]

meget gennemarbejdede forslag med en lang række bemærkninger til. Jeg ved ikke, om det er derfor, at man i dette som i så mange andre lovforslag finder et overordentlig knudret og kunstigt sprog, men her er det ikke kun knudret, men i virkeligheden også hyklerisk. Der står i forslaget til § 18:

»Hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, utugt, . . . eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, . . ., kan landsbevillingsnævnet efter forslag fra politiet fratage bevillingshaveren hans bevilling.«

Det lyder jo vældig godt, men slår man op i ordbogen, vil man se, at utugt er »kønsligt forhold uden for ægteskabet, i hvert fald når forholdet ikke beror på et varigere kærlighedsforhold mellem mand og kvinde«. Så kan jeg ikke lade være med at spekulere på, om ministeren vil kunne pege på én eneste restauration med alkoholbevilling fra Skagen til Gedser, hvor man ikke overtræder lovens bogstav, for hvis man skal være ærlig, må man nok erkende, at når det gælder alkoholudskænkning og offentlige restaurationer, ja, så får vi: modsætninger mødes og sød musik opstår. Jeg tror, at vi, hvis vi skulle leve op til lovens bogstav, måtte inddrage alkoholbevillingerne til samtlige restaurationer og hoteller i kongeriget Danmark, og det er formentlig ikke ministerens hensigt. Derfor vil jeg foreslå, at man sørger for, at lovtæksten bliver mere moderniseret og man tager en sådan hyklerisk sprogbrug ud af den.

Inge Krogh (KrF):

Som allerede nævnt flere gange fremsatte kristeligt folkeparti i foråret 1976 forslag til ændring af loven om restaurations- og hotelvirksomhed. Kristeligt folkepartis lovforslag blev meget vel modtaget her i tinget, men det kom ikke til anden behandling, idet daværende handelsminister Erling Jensen selv ønskede at fremsætte et forslag.

Vi fik dengang et bestemt løfte, et endda særdeles bestemt løfte, om, at det skulle ske i efteråret 1976, men det er bestandig blevet skubbet ud af forskellige grunde, og nu sidst er det taget af dagsordenen ikke mindre end 2 gange. Vi er kommet meget langt hen, men vi vil fra kristeligt folkeparti gøre alt, hvad vi kan, for at få lovforslaget gennemarbejdet nu. Der blev talt om, at det var ikke nemt med få mandater; vi har kun 6 mandater, men vi vil sætte

vores arbejdskraft ind på, at denne lov bliver færdigbehandlet.

Vi havde ventet os meget af dette lovforslag, idet handelsministeren dengang sagde, at det ville være et mere vidtrækkende lovforslag, men det er vi altså blevet noget skuffet i. Kristeligt folkeparti havde i sit forslag foreslået, at landsbevillingsnævnet skulle nedlægges. Det er en ankeinstans, og det har alt for ofte – i langt over 50 pct. af tilfældene – omgjort de bestemmelser, som kommunalbestyrelserne har truffet, og endda omgjort bestemmelser, som er vedtaget af en enig kommunalbestyrelse. Det har vakt megen uvilje og megen opgivenhed, og mange kommuner er ganske simpelt efterhånden gået bort fra at nægte alkoholbevillinger, fordi de mente, det var håbløst, og antallet af beværetninger er derfor steget ganske uhyggeligt.

Det er et fremskridt, når der står, at landsbevillingsnævnet skal være enig for at kunne omstøde en bestemmelse, som en enig kommunalbestyrelse har vedtaget. Men vi synes, det er alt for mildt, og vil fremkomme med forslag om, at landsbevillingsnævnet nedlægges helt. Det er klart, der skal være en ankeinstans, men det må være nærmere det sted, hvor afgørelsen får indflydelse, og vi vil derfor tilslutte os det, som hr. Jens Peter Jensen sagde, nemlig at ankeinstansen bør ligge i amtet.

Kristeligt folkeparti havde også i sit forslag, en bestemmelse om, at man for at få bevilling skulle have en uddannelse, der var relevant i forhold til restaurationsbranchen. Det er handelsministeren gået bort fra. Det er et fremskridt, at man nøje skal undersøge bevillingsansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer, økonomiske forhold og andre forhold, men vi vil dog fremhæve, at der bør være en relevant uddannelse. Jeg kan nævne, at vi deri er blevet støttet af Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark, der mener, at ansøgeren for at opnå alkoholbevilling skal have erhvervskompetence i form af faglig brancheuddannelse, og henviser til, at det måske var en udvej, at man etablerede et af handelsministeren godkendt kursus, f. eks. grundkursus for restauratører. Det kunne være rart at høre handelsministerens kommentarer til dette.

Det er et fremskridt, at der stilles bestemte krav til indretning af restaurationslokaler. Man kan måske derved forhindre, at lejligheder eller detailforretninger omdannes til bodegaer, noget, som sker i uhyggelig grad nu: man kan i

[Inge Krogh.]

så godt som alle større byer se, at der næsten daglig oprettes en eller to af disse små, jeg ved ikke, om man kan kalde dem snasker – det lyder ikke så godt, men noget i den retning. Man kan meget tydeligt mærke, at folk er kede af det stærkt stigende antal udskænkingssteder.

I de ledsagende bilag er der gjort en hel del ud af at forklare, at de mange udskænkingssteder ikke har haft indflydelse på det stigende alkoholforbrug, som vi alle sammen er enige om vi har. Det beregnes, at omsætningen i udskænkingsstederne ikke er steget svarende til det stigende alkoholforbrug. Men dér tror jeg man har glemt noget. Man har glemt at regne med, at det tidligere var spisesteder, hvor det nu meget ofte er rene udskænkingssteder, og når der spises, er det kun lette retter, og det er tit på cafeteriabasis. Derved må omsætningen og fortjenesten jo nødvendigvis falde noget, ikke bare på grund af det, der bliver serveret, altså køkkenvarerne, men også det store serveringspersonale, som kræves til spisesteder, og lønningerne; det er vist ikke taget med i de statistiske beregninger.

Det bliver lidt nemmere efter dette forslag at fratage bevilling. Jeg synes nu ikke, det er meget nemmere, men det ville have været godt, om det var blevet betonet, at man kan fratage bevillingen i kortere eller længere tid, hvis der f. eks. bliver udskænket til unge under 18 år. Det er ifølge loven forbudt, men vi ved alle sammen, at det er noget, der overtrædes, og vi kommer det næppe til livs, førend restauratøren ved, at han kan rammes på sin bevilling.

I øvrigt vil vi også gerne have det indført i denne lov, som det har været det tidligere, at det er forbudt at sælge i forretninger til unge under 18 år.

Men som sagt, vi synes, lovforslaget er en forbedring, vi synes ikke, det er godt nok, men vi vil meget gerne have, det bliver gennemarbejdet i denne samling.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Jeg har forstået det sådan, at afgørelser om restaurationsbevilling fremover skal kunne indannes for den lokale kommunalbestyrelse. Såfremt en restauratør ikke er tilfreds med en eventuel bevillingsnægtelse fra det lokale bevillingsnævn, giver man nu det lokale byråd øget indflydelse og bemyndigelse. Jeg ser det som

en vigtig ting, at et afslag om bevilling nu først skal indbringes for en kommunalbestyrelse, der har det lokale kendskab. Vi har tidligere set, at afgørelserne træffes på et alt for højt plan, nemlig i landsbevillingsnævnet. På den nye måde vil man eventuelt kunne rejse problemet i dagspressen og få en lokal opinion med ind i billedet. Man kan derfor i visse tilfælde forvente en ændret indstilling fra byrådet i forhold til lokalbevillingsnævnets indstilling.

Der er ydermere det positive i det nye lovforslag, at der ikke skal tages erhvervskompetencehensyn. Det bør være frit for enhver, der tør tage ansvaret, at etablere sig i restaurationsbranchen, såfremt den juridiske og under visse omstændigheder den økonomiske baggrund er i orden.

Hvad jeg derimod ser som en negativ holdning i forslaget, er ønsket om at højne restaurationsmiljøet ved fortrinsvis at tillade restaurationer med madserving. Dette vil naturligvis skabe flere arbejdspladser, men vil samtidig indebære en øget risiko for en urentabel drift, idet man erfaringsmæssigt tjener meget lidt på madserving og derfor må arbejde med forhøjede øl- og spirituspriser. Set med kommunale øjne mener jeg personlig, at loven er et skridt i den rigtige retning, med øget nærdemokratisk kompetence.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne takke ordførerne. Så vidt jeg kunne høre, var der i virkeligheden fuldstændig tilslutning i den forstand, at alle var positive; man var tilhængere af ændringer i den retning, der er foreslået i lovforslaget.

Men jeg har også forstået, at der er lidt nuancer i tilslutningen. Nogle går så vidt – som fru Inge Krogh gjorde det – som til at ønske landsbevillingsnævnet helt afskaffet, og andre, som repræsentanten for fremskridtspartiet, gik i den modsatte retning og syntes, at det var for meget at kræve, at der skulle være enstemmighed i landsbevillingsnævnet, hvis det skulle kunne omstøde en enstemmig kommunalbestyrelsesvedtagelse.

Jeg må have den mening, sådan som den også blev udtrykt af den radikale ordfører, at vist forslag er afbalanceret, det går altså ikke til den yderlighed helt at afskaffe landsbevillingsnævnet. Men jeg må mene, at kravet om, at der skal være enstemmighed i landsbevillingsnævnet, hvis det skal kunne omgøre en en-

[Handelsministeren.]

stemmig kommunal indstilling, er et ret vidtgående krav. Derfor må jeg mene, at sandsynligheden for omgørelse herved er ret lille.

Ellers har man jo navnlig diskuteret spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget kan gennemføres i denne samling. Jeg føler som regeringsrepræsentant en forpligtelse til at gøre, hvad jeg kan for, at det bliver vedtaget i denne samling. Det har været nævnt, at der tidligere har været givet løfter i den retning, og jeg føler, at min forgængers løfter må opfyldes af mig.

På den anden side er det klart, at det er folketinget, der til syvende og sidst afgør, om det kan vedtages i denne samling. Men jeg vil altså gerne for mit vedkommende gøre, hvad jeg kan for at stimulere folketinget til at nå at vedtage det, og for så vidt angår min deltagelse ved samråd, skal det i hvert fald ikke skorte på samarbejdsvilje.

Man har været inde på spørgsmålet om uddannelseskraft, man har nævnt, at det ikke står som en særlig betingelse i loven. Det er korrekt, idet vi mener, at det strider mod de fundamentale erhvervspolitiske principper, hvorefter særlig uddannelse ikke bør være en betingelse for at udøve et erhverv. På den anden side mener jeg også, at det bør have betydning, når man skal tage stilling til bevillingsansøgerne, om de har faglige og saglige kvalifikationer. Derfor er det min hensigt i de retningslinjer, som skal udarbejdes, at pege på, at uddannelse inden for faget bør betragtes som en positiv kvalifikation. Men jeg tror ikke, det vil være rimeligt, sådan som fru Inge Krogh ønsker det, ligefrem at stille krav i loven om en relevant uddannelse. Nu er problemet jo også ret vanskeligt, for hvis relevans vedrører ædruelighedskriteriet – og det må den jo gøre, da det spiller en stor rolle – er det noget vanskeligt at formulere indholdet af en sådan uddannelse. Men jeg tror som fru Inge Krogh, at det vil være særdeles gavnligt med så mange tilbud som muligt: uddannelsesstilbud, kursustilbud, indbygning i den erhvervsfaglige uddannelse m. v. af noget, der kan kvalificere til at klare disse problemer ud fra samfundsmæssige synspunkter.

Jeg håber, at det til trods for den skepsis, som præger flere af ordførerne, alligevel vil lade sig gøre med lidt god vilje at få klaret gennemførelsen af loven i denne samling.

Jens Peter Jensen (V):

De bemærkninger, jeg har gjort, skal ikke tjene det formål at trække sagen i langdrag. Men det må da erkendes, at vi er langt henne i denne samling; der er meget kort tid tilbage til drøftelser med de pågældende interesserede i området og til at få en rimelig behandling af lovgivningen.

Jeg vil gerne medvirke til, at sagen løses i dette år, men det behøver ikke at være i den del af denne folketingssamling, som er tilbage. Jeg vil bede ministeren om at overveje, om ikke min henstilling også kunne have den gavnlige virkning, at ministeren fik et lidt mere personligt forhold til dette anliggende.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg ved ikke, om hr. Jens Peter Jensen tænker på hyppigere restaurationsbesøg; vi kan jo ikke alle være lige meget specialister på alle områder, og jeg mener, jeg har en tilpas tilknytning til emnet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om banker og sparekasser.

(Lovforslag nr. L 131. Fremsat 29/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dorte Bennedsen (S):

Bank- og sparekasseloven har nu været i kraft i godt 2 år, og erfaringerne fra disse år har stort set svaret til de forventninger, man i sin tid stillede til loven. Dog har der på enkelte områder vist sig at være behov for nogle justeringer af loven, og det er det, som nu sker med det foreliggende lovforslag.

Det ene, jeg vil fremhæve i denne forbindelse, er, at der foreslås sanktionsbestemmelser